

Mietteitä K & I -alan viestinnästä

Tieteellisten seurojen tärkeimpiä toimintamuotoja on julkaistutoiminta: siihen kuuluvat sekä perusteorioihin liittyvä että tutkimusten primaaritulosten julkaiseminen samoin kuin yksityistajuisempi, usein suomenkielinen julkaisutoiminta. Niin myös Kirjastotieteen ja informatiikan yhdistys lähti aktiivisesti heti alusta lähtien kehittämään omaa julkaisutoimintaansa ja perusti ennakkoluulottomasti oman tieteellisen aikakauslehden. Vaikkakaan kovin runsasta tieteellistä julkaisutarjontaa K & I -alan tutkijat eivät ole saaneet aikaan vielä, on tällä kanavalla ollut sijansa alan viestimien joukossa. Kirjastotiede ja informatiikka ilmestyy kolmatta vuotta suunnitellussa laajuudessaan, yli sata-na sivuna vuosittain. Artikkelien ja katsausten lisäksi keskusteluakin on herätelty viime aikoina aktiivisesti.

Tieteellisten julkaisujen tuottaminen ei kuitenkaan ole ongelmatonta. Vastikään on päätetty jopa perustaa yhdistys näiden asioiden ympärille. Opetusministeriön ja tieteen keskustoimikunnan toimesta selvitettiin asiaa 1960- ja 1970-luvuilla. Suomen Akatemian toimesta on tehty seurantatutkimuksia ja selvityksiä läpi 1970-luvun. 1980-luvulle tullessa seurat ovat koonneet voimansa ja ovat tieteellisten seurojen valtuuskunnan puitteissa kiinnittäneet asiaan huomiota selvityksessään julkaisutoiminnastaan. Sen mukaan keskeiset ongelmat ovat rahoitus, ammattitaitoisen ja kokopäiväisen toimitustyövoiman puute ja markkinoinnin heikkous. Edelleen kiinnitetään huomiota yhteistyön tarpeellisuuteen kustannus- ja tehokkuussyistä. Parannuskeinoksi ehdotetaan yhteistyötä,

sen ei kuitenkaan tarvitse olla omaleimaisuuden menettämistä, vaan jokainen tekee sen mitä parhaiten osaa.

Peräänkuulutin 1980-luvun alussa, silloin Signumin toimituksesta käsin, hyvää uutiskanavaa. Tarve ei liene yhtään vähentynyt vuosien varrella, pikemminkin päinvastoin. Tämän uuden viestimen pitäisi olla monipuolinen, sellainen, joka ottaisi mukaan ensikäden tietoa yhtä hyvin kuin pitäisi palstaa käynnissä olevasta tutkimuksesta tai vastikään ilmestyneestä kirjallisuudesta. Esimerkkejä tällaisista viestimistä on muissa maissa. Sen tulisi ilmestyä ajallaan kerran pari kuussa. Toimitustyössä voitaisiin käyttää uusia sähköisiä välineitä ja menetelmiä ehkä luotaisiin suorakäyttöinen tietokanta, josta tuotettaisiin säännöllisin väliajoin tulosteita päätteettömille. Suorakäyttöisten järjestelmien käyttäjille tämäntapaiset julkaisut ovat jo tuttuja. Pohjoismainen Extemplo ja Nordisk BDI-Index elää vielä, pitäisiköhän ne herätellä uuteen kukoistukseen.

Ennakkoluulottomasti pitäisi tutkia kenttä ja selvittää erityyppisten julkaisujen tarve. Taidamme olla suutareita ilman kenkiä emmekä välitä omista tietojärjestelmistämme. Vaikka tavoitteet ovat tieteellisten ja tieteellisluonteisten ajatusten ja tulosten julkisuu-teen saattamista, ei alan tieteellinen yhdistys eikä sen lehti välttämättä luonnu uutiskanavaksi, vaan sittenkin paras muoto lienee K & I-alan seurojen yhteistyö.

Tampereella 9. 12. 1984.

Arja-Riitta Haarala